

V době uvolnění v šedesátých letech mohla opět působit jako učitelka sociologie, a to na Palackého univerzitě v Olomouci, kde založila a vedla sociologické centrum. Vyrůstali zde sociologové nejmladší generace PhDr. Filip, PhDr. Václavík a později v Praze působící PhDr. Z. Strmiska a PhDr. M. Petrušek. Stala se i externí členkou na nově vzniklé katedře sociologie na FF v Brně. Uspořádala též sborník *Brněnská sociologická škola* (1966), kde sama má dva příspěvky a to *Sociologická metoda I. Arnošta Bláhy a a) Kritický realismus, b) Brněnská sociologická škola*. Stala se i editorkou rozsáhlé závěrečné syntetické práce I. A. Bláhy *Sociologie* (1968, 433 s.). Editovala též sborník *O koncepci dějin čs. sociologie* (1968), do něhož pořídila rozsáhlé anglické resumé. Po roce 1969/70 její spolupráce opět skončila, protože se stala osobou, která „nevyhovovala“. Podnikla však výzkum – *Sociologický výzkum důchodců v Ostravě. Část 1. a Část 2* (1970).

Zabývala se problematikou společenské konvence, sociální distance, regulací sociálních aktivit. Napsala studii *Sociologické názory Josefa Trakla*. Sestavila s PhDr. D. Slávikem *Sociologickou čítanku*.

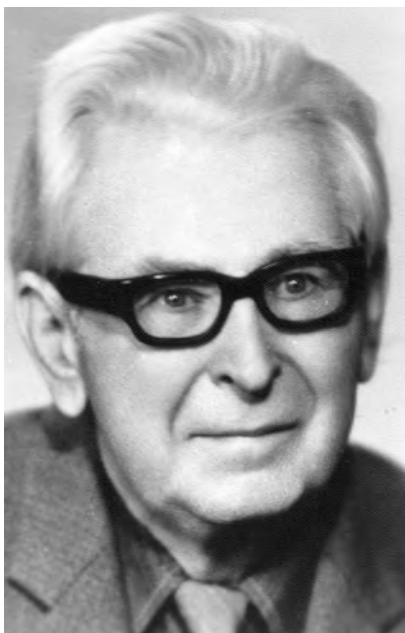
Z dalších jejích prací jsou významné zvláště tři: *Sociologická metoda In. Arnošta Bláhy* (1966), skriptum *Pedagogická sociologie* (1947) a *Sociologický výzkum domova důchodců v Ostravě – Porubě a Přívoze* (1970).

J. Sedláková

Sto let od narození a dvacet let od úmrtí Mojmíra Hájka

Narodil se dne 27. 10. 1913 v Miroslavi a po maturitě na reformovaném reálném gymnáziu v Ivančicích začal studovat češtinu a filozofii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V roce 1937/8 se připravil na rigorózní zkoušky a obhájil malou doktorskou disertaci *Sociologické šetření moravské vesnice v rozpětí generacím – Neslovce 1904–1934* a v květnu roku 1938 byl promován na doktora filozofie. Působil pak ve školské službě 42 let – od 1. 9. 1927 do 1. 9. 1979. Na návrh prof. Bláhy, ředitele sociologického semináře MU, byl každoročně, počínaje 1. 9. 1945 až do 1. 4. 1950, uvolňován ministerstvem školství k výkonu funkce asistenta v sociologickém semináři na Filozofické fakultě MU v Brně. Po dočasném zrušení sociologie na našich vysokých školách (od 1. 9. 1950 do 1. 9. 1965) učil znovu na reálném gymnáziu v Brně-Husovicích a jinde.

Od 28. 12. 1964 se po příslušném konkurzu vrátil jako odborný asistent sociologie na Filozofickou fakultu MU v Brně, aby tu pomohl konstituovat sociologii jako specifickou vědeckou disciplínu, nejdříve na rektorátní katedře marxismu UJEP v Brně,

od 1. 8. 1965 pak už na nově založené katedře na Filozofické fakultě UJEP. Zde byl jejím odborným asistentem do 30. 6. 1968, dosáhl hodnosti kandidáta věd na základě disertace *Sociologie horníka v časovém průřezu 1946–1948* (1966) a od 1. 7. 1968 se stal docentem sociologie, obhájiv habilitační spis *Sociologie horníka* (1949). Měl značný podíl na organizaci a praktickém provádění výzkumu na východní Moravě a na široce koncipovaném výzkumu Brna. Napsal pak velkou sociologickou disertaci *Kapitoly ze sociologie horníka (průmyslu), sociologie venkova (zemědělství) a sociologie jazyka (sociolingvistika)* v rozsahu kolem 600 stran strojopisu, na jejímž základě měl dosáhnout titulu doktora věd (DrSc.). Ač ji komise v čele s A. Siráckým v Bratislavě v roce 1975 schválila, udělení titulu DrSc. mu normalizátoři znemožnili. V roce 1978 odešel do důchodu a po dlouhé těžké nemoci 26. 3. 1993 zemřel ve věku nedožitých osmdesáti let.

V *Kompletní sociologické bibliografii* Hájkových prací, pořízené samotným Hájkem (1982), je uvedena i bibliografie prací nezahrnutých do doktorské disertace s 98 záznamy. Bibliografie obsahuje oddíly *Sociologické výzkumy v terénu, Účast na státních resortních, fakulturních i jiných sociologicko-výzkumných úkolech, Přednášky* (68) aj. Uvádím ještě jeho tři práce: Příspěvek do už zmíněného samizdatového sborníku k Bláhovým osmdesátinám *Pohled zpět, dále stať Mnohohrstevnatost Brněnské sociologické školy*, in: *Brněnská sociologická škola* (1966) a konečně sylabus *Přehled základů sociologie pro profesory středních odborných škol*, jehož část 1. zpracoval s PhDr. P. Tomáškem, 2. a 3. část napsal PhDr. M. Gregor.

Pramenem k oběma statím byla má stať Jiří Sedlák: *Tři sociologové z Bláhovy Brněnské sociologické školy* (B. Zwicker, J. Obrdlíková, M. Hájek). *Universitas*, 2010/1, s. 53–59. J. Sedlák

Moje vzpomínka na paní docentku PhDr. Lidmilu Pantůčkovou, CSc., po deseti letech

Uplynulo již deset let od doby, kdy jsem na stránkách *Universitas* s láskou a pohnutím vzpomínala na svou milou a obětavou kolegyni, paní doc. PhDr. L. Pantůčkovou, CSc., mezinárodně uznávanou literární historičku, erudovanou, empatickou pedagožku a vzácnou lidskou bytost. Připomenula jsem těžké zkoušky, které jí život připravil a s nimiž se jako mladá žena musela vyrovnávat, ať již šlo o náhlé a předčasné úmrtí matky a převzetí odpovědnosti za výchovu a péči o sourozence, nebo o velké finanční problémy, kterým byla rodina vystavena. Připomenula jsem rovněž její statečnost, s níž od roku 1969, tedy po